

Social mediagebruik in NHL-onderwijs beperkt

Studie 2: een onderzoek naar het social mediagebruik in onderwijssituaties onder NHL-studenten in 2013

Auteur: Klaas Jan Huizing

Co-auteurs: R. Rozenberg, S. Schotanus en J. Veltman, G.J. van Dam en M. Oldengarm

Klaas Jan Huizing is docent Communicatie aan NHL Hogeschool en onderzoeker bij Sowijs. Hij maakt tevens deel uit van de kenniskring van het lectoraat Social Media en Reputatiemanagement. Klaas Jan studeerde Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen en Nederlands en Engels aan de lerarenopleiding van NHL Hogeschool.

Referentie:

Huizing, K.J. et al (2014). *De NHL-student anno 2013: constantly connected. Onderzoek naar het social mediagebruik onder NHL-studenten in 2013, vergeleken met 2012*, Leeuwarden: Sowijs, NHL Hogeschool.

Nada Dabbagh a en Anastasia Kitsantas,(2012) *Personal Learning Environments, social media, and self-regulated learning: A natural formula for connecting formal and informal learning*, Science Direct, The Internet and Higher Education.

Social media zijn niet meer weg te denken zijn uit het leven van de hedendaagse hogeschoolstudent, zo bleek uit het Sowijs-onderzoek *De NHL- student anno 2013: constantly connected*. De onderzoekers vroegen zich af wat de stand van zaken is van social media-toepassingen in het onderwijs. Gebruiken NHL- docenten social media als didactisch hulpmiddel in hun onderwijs? Zien studenten de mogelijkheden voor social media-toepassingen bij het bestuderen van lesstof of het doen van een (afstudeer-) opdracht? Uit het onderzoek blijkt dat docenten social media zeer beperkt inzetten, maar dat studenten de mogelijkheden inzien. Voornaamste winst die studenten zien is een verbeterde samenwerking.

Sowijs' social mediaonderzoeken

Sowijs doet onderzoek naar het social mediagebruik van NHL- studenten en docenten en publiceerde daarover de meerdere whitepapers. Zo onderzochten we de betekenis van social media in het leven van de student in 2012 en deden we onderzoek naar het social mediagebruik van docenten aan de NHL Hogeschool in 2012.

In studie 1, *De NHL- student anno 2013: constantly connected* deden we onderzoek naar het social mediagebruik van docenten aan de NHL Hogeschool in 2013, vergeleken met 2012. In dit whitepaper, studie 2, doen we verslag van het onderzoek naar het social mediagebruik van NHL-

studenten in 2013 in onderwijssituaties. Waarom gebruiken NHL-studenten social media tijdens colleges, welke toepassingen worden gebruikt voor het bestuderen van de lesstof en welke rol speelt de NHL-docent hierin? De centrale vraag die wordt beantwoord is de volgende: *hoe gebruiken studenten aan NHL Hogeschool Social Media in hun onderwijspraktijk?*

Achtergrond

Bij deze studie is gebruik gemaakt van inzichten uit de Uses and Gratifications-theorie. De vraag die centraal staat is: hoe en waarom gebruiken mensen media? Een belangrijk uitgangspunt is dat mediagebruik wordt bestudeerd vanuit het perspectief van het publiek. De Uses and Gratifications-theorie geeft aan dat mensen de keuze hebben om een specifiek medium te kiezen. Door de komst van internet zijn er veel communicatiekanalen. Hierdoor kan een individu kieskeurig zijn en in alle vrijheid bepalen welke media voldoen aan de individuele wensen en behoeften en de keuze hierop baseren.

Aan de hand van een online enquête die in 2013 is uitgezet, is inzicht verkregen in het gebruik van social media en de motivatie hiervoor onder studenten van NHL Hogeschool. De respondenten zijn voltijdstudenten aan NHL Hogeschool die een studie volgen aan één van de vier instituten:

- Economie & Management,
- Educatie & Communicatie,
- Techniek,
- Zorg & Welzijn.

Bij het werven van respondenten is gestreefd naar een gelijkmatige verdeling over de vier instituten.

Op een totale populatie van ruim 10.000 studenten vulden 236 studenten de vragenlijst in. De vragenlijst heeft de volgende drie thema's:

1. Demografische gegevens,
2. Het gebruik van Social Media in het onderwijs,
3. Over de persoonlijkheid van de respondent.

Om de leesbaarheid te vergroten zijn vooral de trends weergegeven en niet altijd de exacte scores en percentages.

Resultaten & Conclusies

1. Demografische gegevens

In 2013 is de enquête het meeste ingevuld door studenten van de onderwijsinstituten Techniek en Educatie & Communicatie. Dit aantal verschilt met 2012, aangezien in 2012 verreweg de meeste respondenten studeerden aan het instituut Educatie & Communicatie. Van de 236 respondenten zijn 137 man en 99 vrouw. De leeftijd ligt (begrijpelijkerwijs) tussen de 18 en 23 jaar.

De verdeling over de instituten is als volgt:

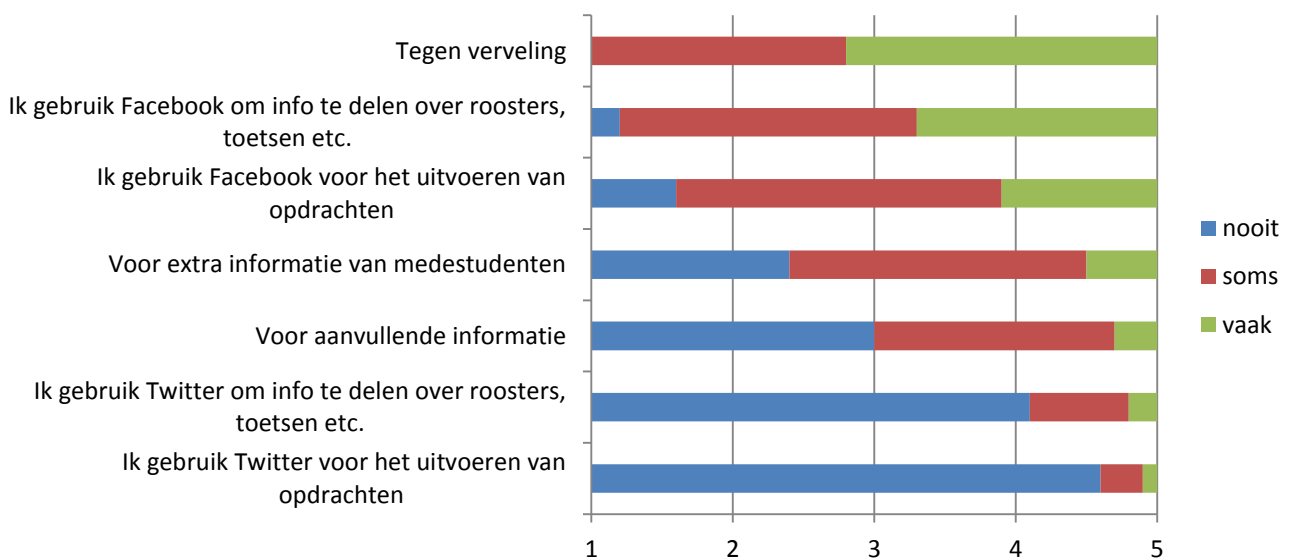
Economie & Management	18,7 %
Educatie & Communicatie	25,5 %
Techniek	40,4 %
Zorg & Welzijn	15,3 %

De respondenten komen voornamelijk uit jaar 1 en 2, wat te verklaren valt gezien de stages van opleidingen in jaar 3 en 4. Deze studenten volgen geen colleges in het NHL-gebouw en zijn daardoor moeilijker te bereiken. De respondenten zijn overwegend thuiswonend, in 2013 significant meer dan in 2012.

2. Social media en onderwijs

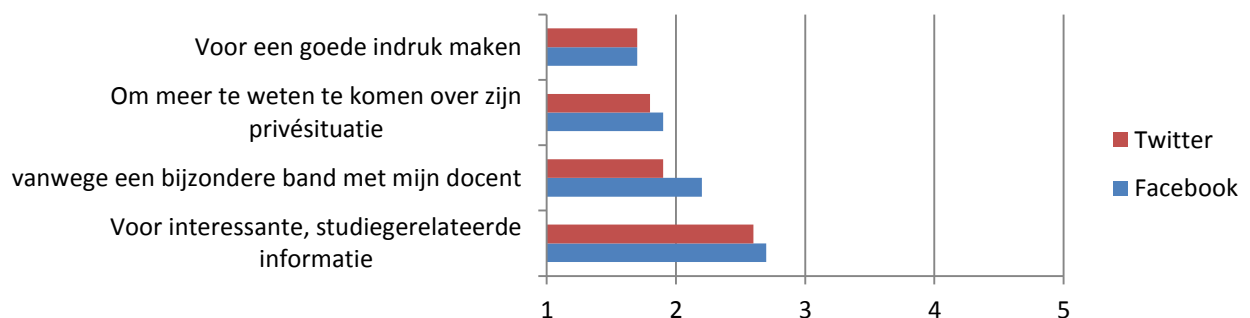
In 2013 vroegen we naar het gebruik van Social Media in het onderwijs. Twitter wordt niet, maar Facebook juist wél gebruikt voor onderwijs-toepassingen. Ook vroegen we naar beweegredenen van studenten om Social Media te gebruiken in de les. Social media worden enerzijds gebruikt voor extra informatie te verkrijgen, maar ook als de student zich verveelt

Tabel 1. Waarom gebruik je social media als Facebook/Twitter m.b.t. je studie?

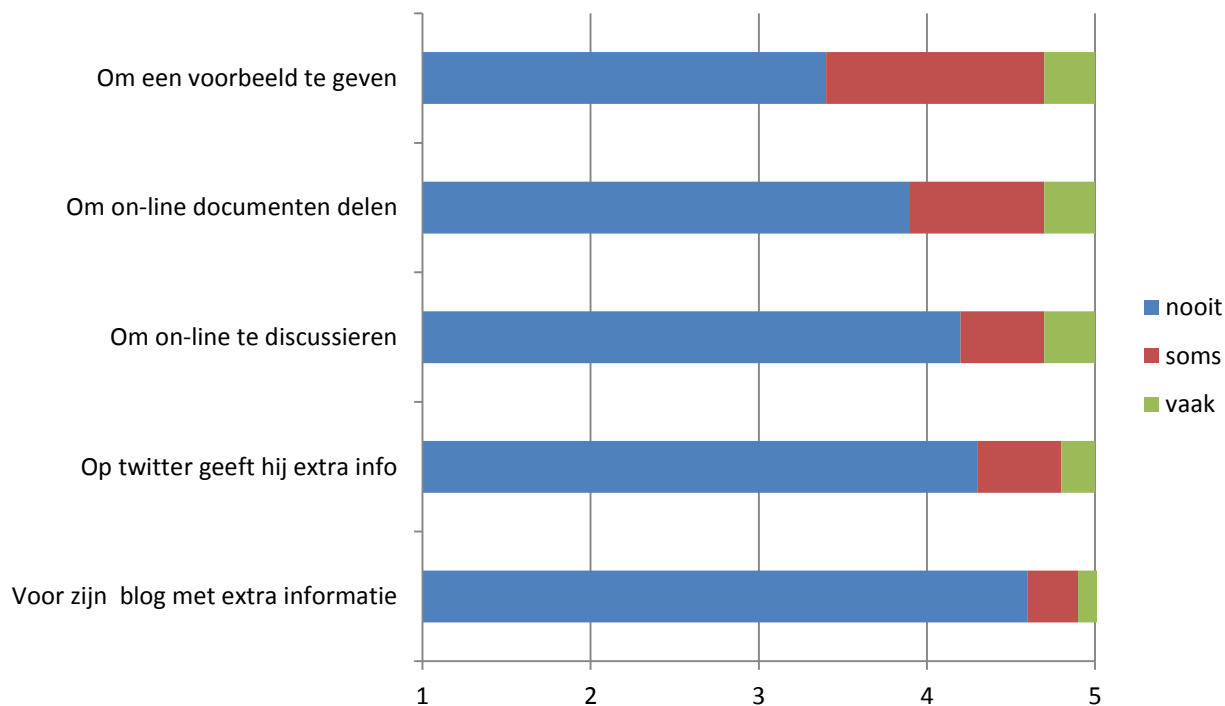
Tabel 2 Waarom volg je je docent op Twitter/ heb je hem als vriend op Facebook?

We vroegen in 2013 naar de beweegredenen van studenten om docenten op Facebook als vriend te hebben of diens Twitteraccount te volgen. Het volgen van docenten gebeurt in geringe mate, een score van 2,5 op een vijfpuntsschaal is beperkt.

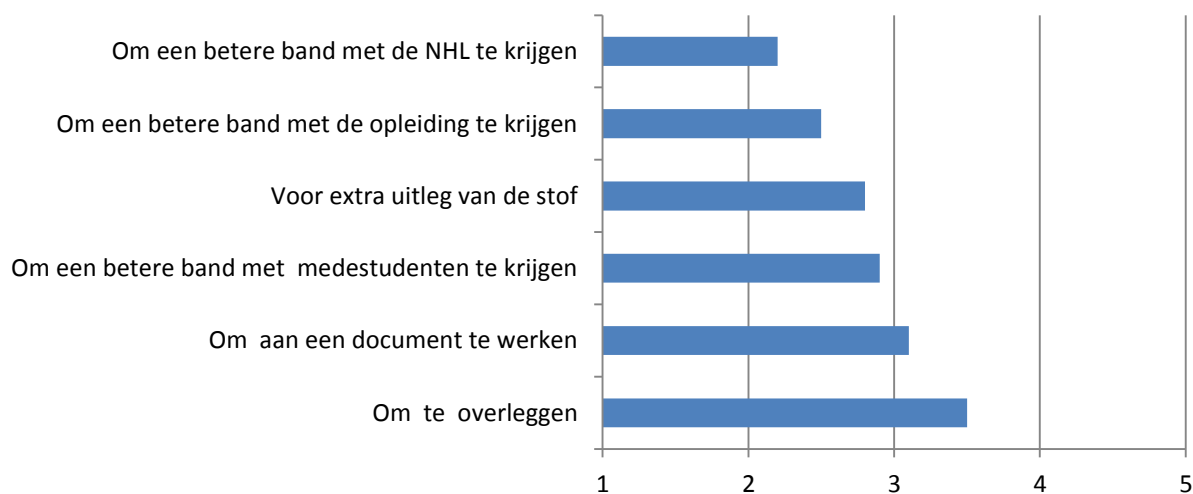
Tabel 3 Waarom gebruikt je docent Social Media in zijn colleges?

We vroegen in 2013 naar het Social Mediagebruik door docenten ten behoeve van colleges. Social Mediagebruik door docenten is zeer beperkt

Tabel 4 Waarvoor denk je dat Social Media kunnen helpen bij het bestuderen van lesstof?

Zagen we in de vorige vraag dat het gebruik van docenten van social media in de klas beperkt is, in deze vraag valt te lezen dat de studenten de mogelijkheden van social media inzien. De mogelijkheden samen te overleggen worden het hoogst ingeschat.

De praktijk

Uit deze tweede studie, naar het social mediagebruik in onderwijssituaties, zijn een aantal conclusies te trekken:

1. NHL-docenten gebruiken niet of nauwelijks social media bij het onderwijs.
2. NHL-studenten gebruiken spaarzaam social media tijdens colleges.
3. NHL-studenten zien vooral de mogelijkheden tot beter samenwerken als winstpunt van social mediagebruik.
4. NHL-studenten maken zich weinig zorgen over hun privacy en denken goed na over hoe zij zich presenteren op internet.

Vergelijken we de eerste studie, naar het social mediagebruik van NHL studenten in het algemeen, met deze tweede studie, naar social mediagebruik in onderwijssituaties, dan valt op dat studenten veelvuldig social media gebruiken voor privé- en sociale doelen, maar niet of nauwelijks voor onderwijsdoelen. Er is duidelijk een kloof tussen deze twee toepassingen van social media.

Wat is de oorzaak van deze kloof? Het kan een kip-ei-probleem zijn. Als docenten geen social mediatoepassingen aanbieden, dan kan er ook geen gebruik van worden gemaakt. Dit is jammer, want er is een ruim aanbod van onderwijstoepassingen en social media. De laatste jaren is de content enorm toegenomen, evenals de tools om content beschikbaar te maken. Een andere oorzaak zou kunnen zijn dat het docenten ontbreekt aan kennis en ervaring.

In hun artikel *Personal Learning Environments (PLE), social media, and self-regulated learning: A natural formula for connecting formal and informal learning* schrijven Dabbagh en Kitsantas,(2012) dat een PLE: PLEs can be perceived as both a technology and a pedagogical approach that is student-designed around each student's goals or a learning approach, chosen by a student to match his or her personal learning style and pace. Studenten hebben volgens beide auteurs vaardigheden nodig om een effectieve leeromgeving te kunnen creëren. Zij stellen voor het social media-gebruik in onderwijssituaties een drietal stappen voor:

Stap 1. Een student creëert een persoonlijke leeromgeving, waarin hij zelf content genereert en deze content onderhoudt te behoeve van zijn eigen productiviteit.

Stap 2. Studenten gebruiken social media ten behoeve van basale samenwerkingsactiviteiten.

Stap 3. Docenten moedigen studenten aan om social media te gebruiken voor het trekken van conclusies uit stap 1 en stap 2, om zo te reflecteren op de eigen leerervaring.

Uit studie 1 en studie 2 blijkt dat studenten enigszins in staat zijn een eigen leeromgeving te creëren. In stap 2 blijft het samenwerken beperkt tot Facebookgroepen, waarin overwogen organisatorische onderwijsinformatie wordt uitgewisseld. Stap 3 is niet aan de orde.

Het zou daarom goed zijn binnen NHL Hogeschool onderzoek te doen naar best practices van social media-toepassingen binnen het onderwijs. Hiertoe kunnen een aantal innovators worden gezocht, docenten die nu al innovatieve digitale didactieken toepassen. Deze verzamelde informatie kan worden gedeeld door middel van een (online) publicatie, zodat meer docenten gebruik kunnen maken van de verzamelde kennis.

Over Sowijs

Sowijs is het social media lab van NHL Hogeschool en een initiatief van de opleiding Communicatie. Sowijs bestaat uit een lectoraat Social Media en verschillende docenten en studenten. Samen met de praktijk werken wij aan toegepast onderzoek op het gebied van social media. De kennis en kunde die we daarmee opdoen, delen we via whitepapers en symposia.

Contact

Wilt u in contact komen met Sowijs of wilt u kennispartner worden? Dat kan via de volgende wegen:

W: www.sowijs.nl

E: sowijs@nhl.nl

T: www.twitter.com/sowijs